

МОЖЛИВОСТІ ПРОГНОЗУВАННЯ ПЕРЕБІГУ ГОСТРОГО ПАНКРЕАТИТУ ЗА ДИНАМІКОЮ ЗМІН МАКРОЕЛЕМЕНТНОГО СКЛАДУ СИРОВАТКИ КРОВІ

Чумаков В. М., Маюра Н. А.

Науковий керівник – д-р мед. наук, проф. Леонов В. В.

Сумський державний університет,

кафедра хірургії з дитячою хірургією з курсом онкології

На сьогоднішній день вивчена велика кількість специфічних діагностичних критеріїв гострого панкреатиту, специфічних та неспецифічних критеріїв ступеню тяжкості ендогенної інтоксикації при будь-якому захворюванні. Але в той же час продовжується пошук критеріїв, придатних для прогнозування перебігу захворювання.

Матеріали та методи досліджень. Обстежено 73 пацієнти з гострим панкреатитом, що перебували на стаціонарному лікуванні на базі хірургічних відділень КЗ «Сумська міська клінічна лікарня № 5» в період з 1 жовтня 2010 по 1 жовтня 2012 р. Серед хворих було 38 (52 %) чоловіків і 35 (48 %) жінок віком від 18 до 78 років. Хворі умовно поділені на 3 групи. Перша – 47 (64%) пацієнти з набряковою формою, друга – 11 (30 %) пацієнти з некротичною формою не оперовані, третя – 15 (21 %) пацієнти з некротичною формою оперовані. У всіх випадках досліджувалася діастаза сечі, як специфічний критерій гострого панкреатиту та макроелементний склад сироватки крові (калій, кальцій, магній). Рівень мікроелементів сироватки крові досліджувався за допомогою атомної абсорбційної спектрофотометрії.

Результати дослідження. При набряковій формі гострого панкреатиту (перша група хворих) рівень кальцію в сироватці крові суттєво не змінюється, проте на 3–4 добу наближається до верхньої межі норми. Внаслідок адекватного лікування до кінця першого тижня наявна позитивна динаміка і рівень кальцію сироватки крові знаходиться у межах нормальних референтних значень.

У другій групі пацієнтів на 2–3 добу захворювання спостерігається помірне зниження рівня кальцію у сироватці крові. Проте внаслідок адекватного лікування, починаючи з 5-ї доби рівень кальцію нормалізується. У пацієнтів третьої групи більш виражена гіпокальціємія, проте після оперативного втручання рівень наближається до нижньої межі нормальних значень.

При набряковій формі гострого панкреатиту рівень калію в сироватці крові у перші 3 доби суттєво не змінюється. На 4–6 добу виявляється помірна гіпокаліплемія.

При деструктивному панкреатиті рівень калію в сироватці крові у першу добу підвищується, з поступовим зниженням на 2–3 добу. У першу добу досліджень при деструктивному панкреатиті спостерігається гіперкаліплемія: $5,45 \pm 0,28$ ммоль/л у не оперованих хворих та $5,35 \pm 0,21$ ммоль/л у прооперованих хворих. На 4–6-ту добу спостерігається гіпокаліплемія до $2,98 \pm 0,20$ ммоль/л у не оперованих хворих та $2,72 \pm 0,08$ ммоль/л у прооперованих.

При інтерстиційному панкреатиті у перші три доби спостерігається помірна гіпомагніємія, як наслідок клінічних проявів захворювання (блювання, ацидоз, порушення всмоктування магнію), з поступовим поверненням до норми за відсутності прогресування хвороби. При гострому деструктивному панкреатиті є стійко підвищеним: до 39 ± 4 у не оперованих хворих та до 37 ± 3 у прооперованих хворих.

Висновки. Таким чином наведені лабораторні показники є придатними для прогнозування перебігу гострого панкреатиту. Дослідження та досвід роботи вказують, що максимальним терміном вивчення неспецифічних показників ендогенної інтоксикації при гострому панкреатиті є 1 тиждень. Подальше дослідження не має прогностичного значення, оскільки в межах тижня відбуваються всі основні патологічні зміни в організмі людини, хворої на гострий панкреатит.